

## Onderzoeken ten behoeve van evaluatie Addendum

### Aanleiding en achtergrond

Blik op werk heeft in 2022 vastgesteld dat er een tekort is aan bevoegde NT2-docenten. Om te zorgen dat taalscholen inburgeringsonderwijs kunnen blijven aanbieden, zijn verruimde maatregelen opgesteld.

Deze maatregelen staan omschreven in het 'Addendum' dat bij de Handleiding Inburgeren hoort. Taalscholen kunnen gebruikmaken van dit Addendum.

Tijdens de looptijd van het Addendum monitort Blik op Werk het gebruik en de werking van de verruiming. Ook volgt Blik op Werk het tekort dat taalscholen ervaren aan bevoegde NT2-docenten.

In dit kader heeft Blik op Werk de afgelopen periode een aantal onderzoeken uitgevoerd (en laten uitvoeren):

- Twee enquêtes onder de Keurmerkhouders Inburgeren van Blik op Werk ([november 2023](#) en [augustus 2024](#)) om de actuele status van het docententekort in beeld te brengen. Ook het huidige en toekomstige taalaanbod voor asielstatushouders (Wi2013 en Wi2021) en overige-/gezinsmigranten was onderwerp van de uitvraag.
- Een evaluatie van de ervaringen van taalscholen die gebruikmaken van het Addendum ([november 2023](#)). Hiervoor zijn 25 Keurmerkhouders Inburgeren geïnterviewd die van een (of meerdere) maatregel(en) van de verruiming gebruikmaken.
- Een enquête onder 90 NT2-docenten ([augustus 2024](#)) om het verband tussen de grootte van de klas en de kwaliteit van het taalonderwijs in kaart te brengen.



- Een onderzoek van taleninstituut ITTA ([juni 2024](#)) naar eventuele verschillen in kwaliteit van bevoegde- versus niet-bevoegde NT2-docenten.

### **Verlenging van het Addendum**

De enquêtes onder de Keurmerkhouders Inburgeren laten zien dat er nog steeds taalaanbieders zijn die kampen met een tekort aan bevoegde NT2-docenten. Tegelijk geven de geïnterviewde taalaanbieders aan dat de uitzonderingsmaatregelen effectief zijn in het beperken van de wachtlijsten en wachttijden voor nieuwe cursisten. Ook vormt het Addendum een stimulans voor (aspirant)docenten om de NT2-opleiding te gaan doen. Taalaanbieders zien dan ook graag dat de maatregelen langer dan twee jaar blijven gelden.

Onlangs heeft *Blik op Werk* in samenwerking met ketenpartners besloten om het Addendum [voor een jaar te verlengen](#). Volgens *Blik op Werk* zijn grote wijzigingen in de normen van het Keurmerk op dit moment niet passend bij de fase 'het lerende stelsel' waar het beleidsveld zich met de Wi2021 in verkeert.

### **Een disclaimer**

Toch wil *Blik op Werk* het veld attenderen op de resultaten van twee onderzoeken: de enquête van *Blik op Werk* onder NT2-docenten en het onderzoek van ITTA. Deze onderzoeken geven namelijk een belangrijk signaal over de relatie tussen twee uitzonderingsmaatregelen van het Addendum en de kwaliteit van het taalonderwijs. Hieronder worden kort de conclusies uiteengezet.

#### Over de inzet van niet-bevoegde maar wel bekwame docenten

Uitzonderingsmaatregel 2 van het Addendum stelt taalaanbieders in staat om specifieke groepen niet-bevoegde maar ervaren docenten mee te tellen voor de 80% norm. Om te evalueren wat het mogelijke effect van de inzet van niet-bevoegde NT2-docenten op de kwaliteit van het taalonderwijs is, heeft *Blik op Werk* aan ITTA gevraagd om de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:



- Neemt ITTA een verschil waar in de kwaliteit van de taallessen aan inburgeraars tussen de groep gecertificeerde NT2-docenten en de groep niet-gecertificeerde NT2-docenten? En zo ja, hoe komt dit verschil tot uiting?
- Welke organisatorische randvoorwaarden ziet ITTA in haar toezicht als 'good/fitting practice' als het gaat om de ondersteuning van de bovenstaande groepen? Oftewel, hoe kunnen taalaanbieders de NT2-docent in de uitvoering van het werk het beste faciliteren?

ITTA geeft aan inderdaad een verschil waar te nemen, waarbij de leskwaliteit van de bevoegde docenten over het algemeen **beter** is dan de leskwaliteit van niet-bevoegde docenten. De opleiding tot NT2-docent is volgens ITTA *"ten zeerste aan te bevelen of zelfs noodzakelijk"*. De inzet van niet-bevoegde docenten als 'noodoplossing' is volgens ITTA mogelijk maar vergt van taalaanbieders *"investering in tijd en een planmatige aanpak"*, zodat niet-bevoegde docenten zoveel mogelijk *"gestuurd, gestructureerd en volgens didactische kwaliteitscriteria kunnen handelen"*. In haar [statement](#) doet ITTA een aantal aanbevelingen daartoe.

#### Over de verruiming van de groepsgrootte

Uitzonderingsmaatregel 4 van het Addendum stelt taalaanbieders in staat om voor verschillende doelgroepen tijdelijk de groepsgrootte uit te breiden. De resultaten van de [enquête onder NT2-docenten](#) laten echter zien dat vanuit *het oogpunt van de kwaliteit van het taalonderwijs* volgens NT2-docenten de groepsgrootte **een stuk kleiner** zou moeten zijn dan alleen al de reguliere normen in de handleiding van het Keurmerk Inburgeren voorschrijven.

Indien taalaanbieders gebruikmaken van uitzonderingsmaatregel 4 dan wordt dit gat alleen maar groter. Een langdurige uitbreiding van de groepsgrootte heeft bovendien consequenties voor de ervaren werkdruk voor docenten, hetgeen een grotere kans op uitval en uitstroom tot gevolg kan hebben.



### **Oog voor kwaliteit**

Met de verlenging van het Addendum wil Blik op Werk de taalaanbieders tegemoetkomen in hun behoefte aan meer discretionaire ruimte. Tegelijk vertrouwt Blik op Werk erop dat taalaanbieders in hun handelen bewust zijn van de resultaten van deze onderzoeken, en met de inzet van een (of meerdere) maatregelen van het Addendum de kwaliteit van het NT2-onderwijs en de werkdruk bij NT2-docenten scherp in het oog houden.